

Betonkonstruktioner i Svømmehaller

Dansk Betonforenings Temadag Betonreparation og –renovering 2016

Hotel Scandic Kolding
Tirsdag den 02. februar 2016.

Multifagligt design af ”de for bygherren” optimale betonkonstruktioner i svømmehaller, badelande og wellnesstanlæg.

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

v/ Seniorrådgiver Peter Skov Nielsen
E-mail: – peterskov.nielsen@sweco.dk
Tlf. Dir. 8228 1442 – Mobil 2723 1442

1
2016-02-02

Indledning – formål:

Give forslag til **hvorledes hver enkelt betonkonstruktion i en svømmehal, badeland eller wellnesstanlæg kan disponeres multifagligt optimalt til de øvrige bygningsdele** – med fokus på:

- At Bygherre, - OPP- eller OPS-operatør får den samlede lavest mulige anskaffelsessum - og laveste driftsudgift - beregnet over byggeriets samlede estimerede levetid på måske 40 år.
- At skabe optimal projektering og opfølgning under udførelsen for hver tilknyttet rådgiver = eget budget der kan styres og overholdes.
- At skabe optimal bygbarhed på bygningsdelene for hver tilknyttet entreprenør = eget budget der kan styres og overholdes.

Normgrundlag for design af svømmehaller, badelande og wellnessanlæg

- **DS 477 - Svømmebadsanlæg, 2 udgave 2013**
- **Miljøministeriets Bekendtgørelse Svømmebadsanlæg – BEK 623, 2012**
- Svømmebassiner – Del 1: Sikkerhedskrav til udformning – DS/EN 15288-1
- Svømmebassiner – Del 2: Sikkerhedskrav til drift – DS/EN 15288-2
- Miljøministeriets Vejledning - Kontrol med Svømmebade, 2013.

Derudover skal der anvendes viden – f. eks. fra relevante:

- DSF-anvisninger og DSF-ERFA-blade
- Tyske Normer og Anvisninger (bl.a. viden fra BASF og Mapai).
- Norske Normer og Anvisninger (bl.a. viden fra SINTEF).
- Svenske Normer og Anvisninger (bl.a. viden fra Byggeforskningsinstitut).

Typiske entreprenørfag i Svømmehaller

- Pladstøbt beton / sjældent forspændt beton - Beton- / Filigran-elementer. - Nedbrydning. - Kloak og Dræn. - Murer / Klinkemurer. - Vandbehandling. - VVS. - CTS. - EI – ABA, AIA, ADK, Højttaler, TV, Ur. - Tagdækning.	- Lukning / Facader. - Tømrer / Snedker. - Maler. - Gulvbelægning. - Bassinudstyr / inventar. - Vandrutschebane. - Adgangskontrolanlæg. - Elektronisk Druknealarm. - Saunaer og Damp- og is-bade. - Hæve- / sænkebunde – broer. - Inventar - Belægning og Gartner.

Typiske rådgiverdiscipliner i svømmehaller

- Arkitektonisk design / Synlige dele
- **Brandstrategiplan**
- Bærende konstruktioner.
- Geoteknik.
- Nedbrydning
- Håndtering af Asbest- / Bly- / PCB-sanering.
- Jordforurening.
- **Bygningsfysik / Klimaskærm / Klimazoner.**
- **Korrosionsdesign - Klimazone / Vådzone.**
- **System Vandtæt membranteknologi.**
- **System Vandtæt betonteknologi.**
- Materiale teknologi / Kemiske- og Styrkeegenskaber.
- Vandbehandlingskemi og -hydraulik.
- Ventilationsteknik.
- Vand-, Varme- og Sanitet.
- B-SIM indeklimateknik / Komfortberegninger.
- EI-teknik / Stærkstrøm og Svagstrøm.
- CTS-styring / Automation.
- Elektronisk overvågning til druknealarm.
- Hæve-/sænkebunde og -broer
- Bassininventar.
- Bassinudstyr.
- Akustik / Akustisk regulering.
- Katodisk beskyttelse af betonkonstruktioner.
- **Multifagligt design**

Renovering af Skive Badeland

Nybygning – Randers Svømmehal

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

Nybygning – Randers Svømmehal

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

Nybygning – Randers Svømmehal

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

9
2016-02-02

Badeland – Lalandia Billund

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

10
2016-02-02

Spa- og wellnessanlæg - Skodsborg Sundhedscenter

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

Spa- og wellnessanlæg – Skodsborg Sundhedscenter

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

Optimalt design af betonbassiner

Bassintyper – forskellige systemer:

- **Traditionelle klinkebassiner** (Buchtal & Blink / BASF & Mapai).
- Stålbassiner opsvejest på stedet støttet af beton (Baderbau & Zeller).
- Stål med folieliner støttet af beton (system Myrtha Pool).
- Folieliner på beton (Alkor & DLW).
- Maling på system vandtæt beton (BASF & Mapai).
- Polyrea på afhærdet ikke vandtæt beton eller sammenspændte PUR-skumselementer (Er under udvikling).
- Trækar (isolerede og ikke isolerede)

Optimalt design af klinkebelægninger

- **Klinkebelægninger er meget temperatur- og fugt-følsomme.**
- En klinkefuge er ikke – og fås ikke – som en fleksibel fuger, der kan optage temperaturbevægelser.
- En klinkeklæber er ikke – og fås ikke – som en fleksibel klæber, der kan optage temperaturbevægelser.
- Fokus på klinkeflader i bassiner – særligt ved varmtvands- og spa-bassiner.

Løsningsmodel:

- **Fleksibel vandtætningsmembran som underlag.**
- **”Konstruktiv” dilatering af klinkeflader horisontalt og vertikalt ved elastisk fuger** (med det rigtige multifaglige design).
- Udførelse efter ”buttering floating” metoder (fulddækning på begge flader).

System fulddækkende vandtætningsmembran

Bygningsdel som giver:

- Beskyttelse af betondæk, betonsøjler og betonbassiner påvirket af kloridholdigt vand.
- **Vandtætning af bassiner (beskyttelse af betonkonstruktion) i henhold til DIN 18195 (de overordnede krav).**
- **Vandtætning af betondæk (beskyttelse af betonkonstruktion) i henhold til DIN 18195.**

Design efter de tyske ZDB-merkblætter:

DIN EN 14891: Krav til en elastisk cementtær vandtætningsmembran i sammenhæng med en klinkeflade.

DIN EN 18534 Teil 1, 2 og 3: Krav til planlægning og udførelse af vandtætning.

DIN EN 18535 Teil 1, 2 og 3: Krav til design af vandtætning.

Forudgående arbejder (alle materialer fra den samme leverandør):

- Afrensning af betonoverflade.
- Opretning (tyndt lag eller et tykt lag).

Efterfølgende arbejder (alle materialer fra den samme leverandør) – i design efter det cirkulerende bassinvands LSI-tal:

- Vandtætningsmembran (fleksibel).
- Klinkekløber (ikke fleksibel).
- Klinkefuge (ikke fleksibel) – Næsten altid en vandbaseret epoxyfuge
- Elastisk fuge (fleksibel).

Vandbehandlingsanlæg skal designes og idriftsættes efter det til projektet valgte LSI-tal (Langelier Saturation Index) – også kaldet Kalkindexet.

System Vandtæt beton

Design og udførelse i h. t. "Tæthedsklasse 2" og eksponeringsklasse ekstra aggressiv ved:

- Betonbassiner med simpel geometri uden tynde tværsnit
- Udligningstanke.

- Betonsammensætning i h. t. Eurocode 2 del 3 DS EN 1993-3
- Armeringsgrad i h. t. DS EN Eurocode 2 del 3 DS EN 1993-3
- **Geometrisk bygbart design (feltinddeling).**
- **Gode vandtætte konstruktive dilateringer (Tykkelse min. 200 mm vægge – helst mere - og design efter anvendelsegrænse).**
- **Indstøbningsdele (Rustfrit stål / PVC) designet og forbehandlet til systemet.**

Tryksandfiltre er en udfordring – men er løselige at designe i slapt armeret beton.

Optimalt design af promenadedæk omkring bassin på et betondæk:

Design for projektering af nye svømmehaller:

Fakta: **Betondæk har et betydeligt svind i årene efter påføring af membran.**

Løsningsmodel:

- **Svømmende betonplader af fiberbeton oven på glidefolie og "lavtliggende" vandtætningsmembran.**
- Dilatationsfuge mellem hver svømmende plade.
- Design med kuvertfald med afløb mod GA (det neutrale zonepunkt) grundet meget god bygbarhed (sikker koterings af kant og lavpunkt = sikkerhed for tilstrækkeligt fald – gerne større end minimumskrav i DS 477).

Resultat:

Bærende betonkonstruktion skal designes efter vandtætnings-membranens deklarede revneoverbygningsevne.

Design for renovering af gamle svømmehaller:

Fakta: **Det oprindelige betondæk har "døde" revner , og har ikke svind efter påføring af ny membran**

Løsningsmodel:

- Fugefri klinkegulve på et nyt afhærdet afretningslag (system selvudtørrende).
- "Højtliggende vandtætningsmembran" lige under klinkebelægning.

Optimalt design af betonetagedæk

Disponering med Paddehat-betondæk giver bærende dækkonstruktion uden en "milliard" udsparinger i et for rådgiver tidskrævende og kompliceret traditionelt betonelementprojekt.

Gulvkonstruktion oven på bærende dækkonstruktion med:

- Skridsikker klinkebelægning.
- "Højtliggende" vandtætningsmembran (særligt i wellneaanlæg).
- Svømmende gulvplader af fiberbeton på glidefolie.
- Isoleringslag til ventilations og varmerør (plads til rør /kanal -særligt i spa).
- "Lavtliggende" vandtætningsmembran.
- Opretningslag / evt. Flydebeton.

Loftskonstruktion under bærende dækkonstruktion med plads til:

- Øverste installationslag: Afløbsrør / Kondensisolerede tagafvandingsrør.
- Mellemløste installationslag: Ventilationskanaler / Aftrækskanaler damp m.v..
- Nederste installationslag: El og del af Belysningsarmaturer.
- Nedhængt loft: Akustisk regulerende loft (plads til de- og genmontering).

Optimalt design af beton i facader og tag

Klimaskærmen

– Tag og Facader - er påvirket af et stort udad drivende damptryk.

Undertryk i Svømmehaller kan ikke etableres i et sådant omfang, at der ikke er behov for etablering af en fulddækkende dampspærre i facade og tag.

Udvalgte projekteringsregler der skal overholdes:

- **Tæt dampspærre i både facade og i tag, beregnet efter det udad drivende damptryk.**
- Damptryk beregnes efter aktuell Temperatur og Relativ Luftfugtighed ude og inde (Glasser's formel).
- Bærende konstruktion skal placeres på "den varme side" af dampspærren.
- Ventilationskanaler må kun placeres på "den varme side" af dampspærren.
- Akustisk lydisolering på den varme side af dampspærre er problematisk.

Den optimale tagkonstruktion i svømmehaller - er en ægte varmtagskonstruktion med tilstrækkelig:

- **Trykudligning langs tagkanter**
- **PAM-værdi på dampspærre.**
- **Isoleringsstykkelse beregnet således at der ikke over år ophobes fugt i tagisolering.**
(Dampdiffusionsberegning & MATCH-beregning).

Meget vigtigt med en præcis styring af Ventilationsanlægget – døgnet rundt – der holder den relative fugtighed nede på det niveau som klimaskærm er designet efter, med en RF og den tilhørende klimazone-temperatur, der styres og overvåges konstant via CTS-anlægget.

System Katodisk beskyttelse

Katodisk beskyttelse af armering er relevant i en eksisterende betonkonstruktion hvor der er:

- Eksisterende konstruktion der i fremtidige forhold placeres i et aggressivt miljø.
- Tilstrækkelig resttværsnit på armering i det for konstruktionen kritiske tværsnit (brudgrænsetilstand).
- Tilstrækkelig sikkerhed for at der ikke er grubetæring i det for konstruktionen kritiske tværsnit.
- Taget beslutning om at der ikke ønskes gennemført en traditional betonreovering, og at klorid initeret beton ikke fjernes.
- Sikkerhed for at kloridholdigt vand ikke efterfølgende ødelægger de indstøbte grafitanoder.

Anvendelse ved

- Søjler
- Bjælker
- Betondæk
- Bassinvægge og - overløbsrender

System katodisk beskyttelse anvendes ofte sammen med system fulddækkende vandtætningsmembran.

Nye betonkonstruktioner kan forberedelse til katodisk beskyttelse for idriftssætning lang tid efter aflevering når ønsket.

System katodisk beskyttelse er ikke relevant ved eksisterende betonkonstruktioner med lille kloridindhold, stor restbæreevne og en fremtidig placering i et ikke aggressivt miljø.

Vedligeholdelses- og driftsomkostninger skal totaløkonomisk vurderes før beslutning om etablering af KB-anlæg.

Swim Team i Sweco – Det gode projekt

Grundlaget for et godt for- og hovedprojekt er bl.a.:

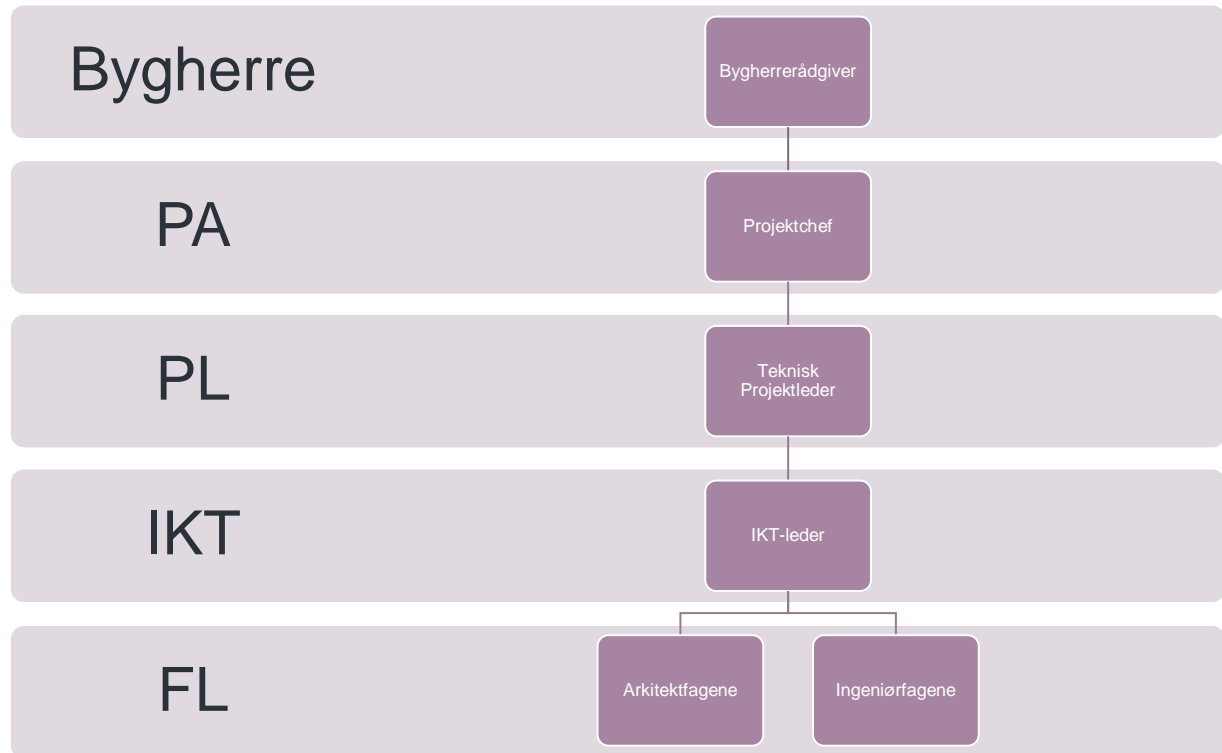
- Design af optimal "flow" i anlægget - med tilbud til hver enkelt type bruger.
- **Brandstrategirapport og tilhørende brandplan (grundlag for mange fags detaildesign).**
- **Rengøringsplan med vådzoneopdeling, skridsikkerhed (grundlag for mange fags detaildesign).**
- **Klimazoneplan med område med fugtig aggressiv klorholdig luft (grundlag for mange fags detaildesign).**
- Lydzoneplan (brugerrelaterede behov).
- Energirammeberegning (BR-krav / Solceller på tag).

Swim team i Sweco - Den tilfredse bygherre og bygherrerådgiver

Hvad er det bygherre efterspørger ?

- **Sikre detailløsninger – altid med et driftsoptimeret design.**
- **Bedste helhedsløsning - set over ønsket samlet levetid.**
- Rådgivere og Entreprenører der hver især kan udfordre proaktivt og derved skabe stor værdi for projektet.
- En Totalrådgiver eller Totalentreprenør der kan styre fremdrift i projektet.

Swim Team i Sweco - Den gode organisation

PETER SKOV NIELSEN
SENIØRRÅDGIVER

23
2016-02-02

Swim Team i Sweco – Den gode dag

En god dag i vort Swim Team, er en dag hvor vi får:

- Udvidet vores nuværende faglige læring – set bredt.
- **Udfordret vores bygherrer og samarbejdspartnere.**
- Sikret en optimal fremdrift i vore projekter via multifaglig proaktiv handling.

Tak for opmærksomheden.

Peter Skov Nielsen

